

بررسی اثر عصاره متانولی آنیسون (*Pimpinella anisum* L.) بر تشنج ناشی از

پیکروتوکسین در موش سوری و مکانیسم احتمالی آن

دکتر محمودرضا حیدری^۱، دکتر مرجان عایلی^۲

۱- دانشیار گروه سم‌شناسی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، مرکز تحقیقات نوروساینس و فیزیولوژی (مؤلف مسئول) heidarimr@kmu.ac.ir

۲- داروساز

چکیده

زمینه و هدف: آنیسون با نام علمی *Pimpinella anisum* L. گیاه دارویی شناخته شده‌ای است که در طب سنتی از آن به عنوان ضد نفخ، مسکن و ضد تشنج نام برده شده است. در مطالعه حاضر اثر عصاره متانولی میوه این گیاه بر تشنجات صرعی ناشی از پیکروتوکسین در موش سوری مورد بررسی قرار گرفته است.

روش بررسی: ابتدا حیوانات از طریق تزریق داخل صفاقی دوزهای مختلفی از عصاره پرکوله میوه گیاه آنیسون پیش‌درمانی و بعد از ۲۰ دقیقه به آنها پیکروتوکسین (۱۲ mg/kg) به صورت داخل صفاقی تزریق شد. سپس میزان اثر بخشی عصاره در تغییر زمان شروع حملات تشنجی، دوام تشنجات و زمان مرگ ناشی از پیکروتوکسین در گروههای آزمایش و کنترل اندازه‌گیری و مقایسه گردید.

یافته‌ها: نتایج بررسی نشان داد که در گروههای مورد آزمون که با دوزهای مختلف عصاره گیاه پیش‌درمانی شده و سپس دوز ۱۲ mg/kg پیکروتوکسین دریافت کرده بودند، میانگین زمان شروع تشنج نسبت به گروه کنترل افزایش یافت. مؤثرترین دوز آنیسون در این مرحله ۲۰۰ mg/kg بود ($p < 0.05$). همچنین این دوز زمان مرگ را نیز به طرز چشمگیری افزایش داد ($p < 0.01$). دوز ۲۰۰ mg/kg از عصاره، در به تأخیر انداختن زمان مرگ، بهتر از فنوباریتال ۴۰ mg/kg بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاضر به نظر می‌رسد که عصاره گیاه آنیسون اثرات مفیدی بر روی تشنج ناشی از پیکروتوکسین دارد و نیازمند تحقیقات بیشتری می‌باشد.

کلید واژه‌ها: گیاهان دارویی، *Pimpinella anisum* L.، تشنج، پیکروتوکسین، موش سوری

وصول مقاله: ۸۴/۳/۲۹ اصلاح نهایی: ۸۵/۱/۲۷ پذیرش مقاله: ۸۵/۳/۹

مقدمه

هوشیاری انسان دچار اختلال می‌گردد (۳). با توجه به گوناگونی انواع صرع که هر کدام ممکن است مکانیسم ایجاد کننده‌اش متفاوت از سایر انواع باشد، بعید به نظر می‌رسد بتوان دارویی یافت که تمام انواع صرع را درمان کند. عامل محدود کننده دیگر، نیاز به استفاده توأم و دراز مدت داروهای ضد صرع موجود و در نتیجه بروز عوارض جانبی آنهاست (۴).

صرع دومین اختلال نورولوژیک بعد از سکته مغزی است (۱) که امروزه ۱-۰/۵ درصد از جمعیت جهان به آن مبتلا هستند (۲). این بیماری به اشکال مختلف در انسان ظاهر می‌گردد. در این بیماری عمل مغز دچار اختلال می‌شود و با علائمی مختلف، ناگهانی، زودگذر و عود کننده همراه است که معمولاً سطح